

ger bildet av det som skjedde, som avstumper minnet uten stans. Holocaust er som sagt noe fullstendig og bokstavelig talt uhørt. Uten mål eller mening. Uten den minste logikk, uten den minste, menneskelige beregning vi kunne ha forholdt oss til. Eller, om man vil: En sinnsyk hendelse. En irrasjonell hendelse. En hendelse som bokstavelig talt ikke har noen plass i verdens fornuftsmessige orden. En hendelse som på grunn av selve sitt vesen kan få en kjedelig tilbøyelighet til å anta et preg av uvirkelighet. Alt som er rasjonelt, er reelt, sa de gamle filosofene. Alt som er irrasjonelt, er irreelt, konkluderer toskene idag. Der ligger den hemmelige roten til fenomenet Faurisson, mannen som benekter at Holocaust fant sted. Og det er dette som gjør at hukommelsens arbeide overfor fenomenet Faurisson er et arbeide som aldri tar slutt. Marek Halters minnesmerke altså. Den evige påminnelsen om redslene. Den påtrengende viktigheten rettssaken mot Klaus Barbie får idag.

Kommer ikke det hele til å gå av sporet, blir det spurt. Kommer ikke det hele til å overskride rammene fullstendig? Kommer det ikke, langt utover selve Barbie-saken, til å kaste skygge over noen og enhver – i en orden og på en scene som ikke lenger er rettssakens? Jo, det er selvfølgelig mulig. Sannsynligvis er det til og med uunngåelig. For Barbie var jo ikke alene. Han het ikke bare Barbie. Sammen med seg, rundt seg, hadde han utallige politifolk, agenter og funksjonærer med gode franskklingende navn. Står Frankrike på tiltalebenken? Ja, hvorfor ikke, tross alt? Ja, hvorfor skal vi spare den delen av Frankrike som satt på anklagernes plass i Lyon i 1942? Hvorfor skal vi frita disse menneskene for skyld som uten noe egentlig press, uten oppfordringer fra tyskernes side, la muntert iveri med løftet hode, på jakt etter sin «fascisme på fransk manér»? Av hensyn til hva skulle vi tie om dette enorme flertallet av «moderate» som ikke fant på noe bedre enn å nynne på hyldestsangen til marskalk Pétain, mens Esaias' barn gikk ombord i dødstogene? Denne prosessen frykter jeg ikke. Hvis jeg skulle frykte noe, ville det kanskje være det motsatte: At vi enda en gang begir oss inn i den blindgaten som hefter våre dagligdagse avskyeligheter, blindet av skinn fra en altfor fullkommen uhyrlighet. Saken ville bli henlagt, parentesens lukket igjen. Hele rettssaken ville ende opp med en stum selvforherligelse, som imid-

Barbie og hans forsvarer. Men nok en gang: Hva er det vi er redde for? Hvor er tragedien? Vil det være så ødeleggende å få vite at også skyggenes hær, i likhet med enhver annen hær, hadde sine forrædere, sine overløpere, sine opportuniste og sine kujoner? Hvordan ville heltemotet til de som sa nei til det utålelige fra 1940 til 1944, kunne bli det minste plettet på grunn av noen få menneskers svikt? Derimot tror jeg at motstandsbevegelsen også hadde sine splittelser, at den ikke utgjorde det samlede, homogene og nesten kompakte legemet den av og til fremstilles som. Jeg tror hverken det ville være absurd eller motbydelig hvis vi i løpet av de kommende ukene endelig fikk oppleve den store diskusjonen vi hittil har savnet, om de politiske, ideologiske og intellektuelle strømningene som til sammen utgjorde motstandsbevegelsens landskap. Med andre ord: Nei til dem som opptre fornærmelig; men samtidig nei til dem som rosere alt opp i skyene. Nei til Vergès' bakvaskelser, men samtidig nei til dem som hevder å ville forby denne elementære eftertanken om oss selv, under påskudd av å være imot Vergès. Heller ikke denne diskusjonen bør vi være redde for. Hva er det jeg sier? Det er denne diskusjonens fravær som bør virke skremmende, på lang sikt. Så sant er det nemlig at intet folk kan leve i en kontinuerlig søvngjengertilstand innen sin egen historie.

Det sier seg selv at alt dette forutsetter uendelige forsiktighetsregler. Vergès vil nemlig komme med provokasjoner. Det kommer til å bli tusen og én avsporinger, forfalskninger og manipulasjoner som han sikkert er igang med å forberede alt. Han kommer til å foreta sine manøvrer. Sitt taktikk-eri. Det finnes problematiske, automatiske mekanismer vi kan være sikre på at han kommer til å gå bevisst inn for å spille på: «Lynsjingen» av Barbie, skandalen med «utleveringen» av Barbie, Vergès som står «alene mot alle», for ikke å snakke om den påståtte «rolleombytingen» mellom ofre og bøddel – en ombyting man kan merke at det er like før Vergès kommer til å fråse i... Alt dette må vi altså reagere på. Vi må svare på hver eneste påstand. Vi må gjøre alt for å unngå de skjærene i sjøen denne tryllekunstneren maner frem for oss. Det blir selvfølgelig påtalemyndighetenes advokater som må fylle denne rollen. Og det blir de kronikørene som